

EYGA MÁLIÐ

Tóra við Keldu

lærari

Á ferð í litaða landslagnum

Hvussu landslagið sær út, velst um eygað, ið sær. Eitt eyga sær dalarnar og møguleikarnar, annað eyga sær fjøllini og forðingarnar. Møguliga er veruleikin ikki eins einfaldur, tó tað í almenna kjakinum sýnist rættiliga einfalt og einsíðugt, tá ið litaðu brillurnar verða settar á nøsina.

Eyguni hava seinastu tíðina sæð Kringvarpið spart, ætlanir at avtaka Landsbankan, Mentanargrunn landsins skerdan og flatskattin settan í verk. Hesi eymu mál, sum brillurnar á nøsini lita.

Uttan at taka stóðu til, um játtanin til Kringvarpið er nøktandi ella ikki, kann tað undra, at tað var heilt ómøguligt, orsaka av ógvusligum og illviljaðum sparingum, hjá almenna Kringvarpinum at halda skráanna, men nú, bara vikur eftir sparingarnar, er skráin meir ella minni hin saman sum fyri sparingina. Viðari kann tað irritera, at eyguni ofta verða tvingað at síggja veruleikan ígjøgnum litaðar brillur, har onkuntíð enntá øll við kjakborðið eru samd.

Uttan at taka stóðu til, um Landsbankin er neyðugur fyri samfelagið ella ikki, so var grundgevingin fyri at varðveita Landsbankan sum stovn, at eitt skott skal vera millum politikarar og teir stovnar, sum umsita gjaldførið og skuld. Tá ið landsbankastjórin í Kringvarpinum síðani sigur, at hann í tíðini fram til komandi lögtingsval, til nýggj stjórn møguliga er skipað, fer at halda lív í nøkrum tingum, so tað ikki fer í fillir, er nærliggjandi at spyrja: Tá ið neyðuga skottið millum partarnar er litað, hvat er tað tá?

Inni í Spaniastovu var tað kanska ikki lógið, at fólk - øll við litaðum brillum - fóru at flenna, tá ið landsstýrismaðurin skuldi grundgeva, hví rithøvundurin og listamaðurin skuldi fáa Mentanarvirðisløn landsins. Ti fyrst hevði listamaðurin skrivað undir listaboykott, síðani hótt við at partera landsstýrismannin, men í Spaninastovu tók hann við takksemi ímóti peningi frá sama landsstýrismanni, sum var eins ræðuligur og hin verst. Neyvan er nakað galið við listaliga avrikinum hjá listamanninum, men tilvildin spældi eitt puss - og trúvirðið í Mentamálaráðnum í fylgi einum í nevndini fyri grunninum, vaksið - og liturin broyttur.

Eyguni hava eisini fylgt við, hvussu oyðandi flat-skatturin er fyri samfelagið. Hugtøk sum vina- og kenningapolitikkur ella korrupsjón tykjast at klinga væl. Tá so búskaparfrøðingurin í Degi og viku sigur, at tað er vøkstur í føroyska búskapinum, ja, tá hava mong møguliga í eina tíð hugt ígjøgnum brillurnar hjá onkrum øðrum.

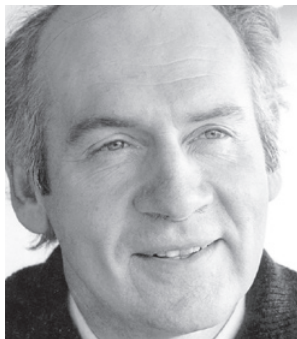
Vit kunnu vera samd um, at tað er gott, at røddir gera vart við seg, tí ómøguligt er at taka litaðu brillurnar av. Men semja er óivað eisini um, at almenna kjakið manglar minst eina dimensjón. Av tí sama gerst kjakið ikki serliga fjølbroytt. Myndirnar av landslagnum gerast ikki serliga spennandi, tá tær altíð eru tiknar úr sama sjónarhorni - ella litaðar við somu brillum.

Hesi orð eru sum so ikki politisk, men áðrenn fólk eru farin at lesa, hava tey hugt eftir, hvør hevur skrivað, og í stundini verða brillurnar settar á nøsina, og hesar gera av, hvørjum eygum hetta skal lesast við - nakað einfalt, men nakað er um tað.

KJAK

Viðmerkingar og lesarabrøv til Sosialin skulu sendast til teldupostadressuna:
post@sosialurin.fo

Sjálvandi, løgmaður: Samhaldsføst gjaldskipan er rætta loysnin

ÓLAVUR HÁTÚN

Eitt fullgott samferðslukervi er ikki bara av alstórum týðningi fyri livilíkindir og trivnað úti um landi, men er t.d. eisini ein fortreyt fyri, at vit øll til fulnar skulu kunna gagnnýta teir upp-livingarmøguleikar, sum okkara land hevur at bjóða

Kaj Leo Holm Johannesen, løgmaður, tekur okkum stundum á bóli við frískum hugskotum og útsøgnum. Soleiðis eisini í Degi og Viku seinasta týskvöld, tá hann í orðaskifti gav til kennar eisini sína sannføring um, at bert ein samhaldsføst tunnildsgjaldsskipan, har øll koyrandi bera kostnaðin í felag, kann føra okkum á mál til fullgóða samferðsluskipan.

Hugstoytandi hevur tað verið í útvarpinum at hoyra t.d., at gjáarfólk og fámj-iningar ikki í næstu framtíð skulu kunna droyma um at fáa í lag tey smáu tunnildshol, sum teimum er tørvur á til tryggja ferðing til og frá – hugstoytandi ikki bara hjá fólki har á staðnum, men hjá øllum, sum hava føriska heildarsamfelagið í huga og sinni.

Burtursæð frá, at Við-oyggjin nýliga er komin í fok-us, hevur tunnildsorðaskiftið seinnu árin mestsum bara snúð seg um Skálafjarðar-tunnilin og/ella Sandoyar-tunnilin. Men umframt hesar báðar megintunlar aftrat teim fimtan verandi, sum hava gjørt tað liviligari víða um í landinum, er tørvur á enn so mangari aðrari tunnildsgerð, áðrenn samferðslukervið kann sigast at vera út-bygt til fulnar á hesum øki.

Á ongan hátt kann landskassin einsamallur bera kost-naðin av hesari so átrokandi útbygging, og at sleppa privatum íleggjarum framat í okkara samferðsluskipan

og geva teimum figgjarligan ræðisrætt, har sum iløgan loysir seg best, er heilt burt-urvið. Men standa vit solidar-iskt saman, so at øll gjalda í mun til tað, sum tey koyra gjøgnum tunlar, verður figgj-argrundalagið haldgott og samfelagsgagnligt og málið komið í eygsjón.

Havi áður sum leikmaður loyvt mær at vísa á, at við einum gjaldi upp á bara 20 kr. aftur og fram gjøgnum tunnlar – bert triðingin av bíligastu loysnini hjá ferð-andi øll hesi mongu árin gjøgnum Vágatunnilin og í Norðoyatunnilin -, so verða við verandi ferðslu ikki

undir 100 milliónir tókar um árið, sum so aftur verða trygt grundarlag undir milliarda-láni eitt nú uttanlands.

Við munagóðari avsláttar-skipan og møguligum árs-gjaldi verður tunnildsgjald heldur ongin nervandi forð-ing, um ferðarleiðin gongur gjøgnum fleiri tunlar.

Ivaleynt man tað tó fara og falla mongum fyri bróstið, um kubba- ella onnur bummgjaldsskipan verður sett í verk, har tað áður var frítt at fara. Men sum løg-maður tók til, so hava vit ikki ráð til annað, um hesar stóru verkætlanir til full-góðan samanhag í okkara samfelag skulu kunna fremj-ast. Í landi sum t.d. Norra, har figgjartreytirnar eru heilt aðrar enn her hjá okkum, er tað ein sjálvfylgja, at tú rindar fyri at koyra gjøgnum tunlar, sum land ella býir hava latið gera.

Eitt fullgott samferðslu-kervi er ikki bara av alstórum týðningi fyri livilíkindir og trivnað úti um landi, men er t.d. eisini ein fortreyt fyri, at vit øll til fulnar skulu kunna gagnnýta teir upp-livingarmøguleikar, sum okkara land hevur at bjóða okkum, sum búgva her eins og ferðandi uttanífrá.

Dugi illa at hugsa mær, at politisk undirtøka ikki skal kunna fáast frá bæði sam-gongu og andstöðu fyri slík-ari loysn, sum tað her oman fyri er borið við.

